

Äänekylät - kylän äänet

Äänekylät – kylän äänet –projekti oli Äänekosken kylien kehittämishanke 1999. Hankkeen lähtökohdana oli selvittää Äänekosken kylien vuoden 1999 hetkinen tilanne, valmiudet omaehtoiseen toimintaan, palveluvarustuksen puutteet ja kyläläisten mielipiteet kyliensä kehittämismahdollisuuksista.

Lisäksi tavoitteena oli löytää mahdolliset uudet ideat ja hankkeet, joilla kylien toimivuutta ja viihtyvyyttä voitaisiin lisätä. Samalla syntyi listaus suunnitelluista tai toivotuista hankkeista – eräänlainen epävirallinen kyläsuunnitelma, siis.

Tämän luvun lähteenä on käytetty Jouni Kurkelan kirjoittamaa hankkeen loppuraporttia 23.11.1999. Ajatuksena tämän vanhan hankkeen läpikäymisessä oli saada perspektiiviä vuoden 2009 kyläsuunnitelmaprosessissa mukana olleiden hankeideoiden taustoista. Samalla saamme näkymiä hankkeiden toteutumiseen.

Konginkankaan kylien hankeajatuksukset ovat vuonna 1999 kylillä esitettyjä toiveita tai ongelmanratkaisuja. Niiden takana ei välttämättä ole ollut koko kylän voima. Jokainen hanke olisi tarvinnut vähintään muutaman aktiivin viemään sitä eteenpäin, mutta aina näin ei ole käynyt. Osa hankkeista on toteutunut tai toteutumassa vasta nyt, osa hyvistäkin hankeajatuksista on vanhentunut muuttuneiden tilanteiden vuoksi.

1999 ajankohtaiset, yleisiä keskustelunaiheita olivat ainakin kylähistoriikkien tekeminen ja kylätoimistojen perustaminen joka kylälle sekä palveluhakemistot ja tonttipankit. Siksi ne olivat jokaisen kylän listalla. Myös mm. kyläkyselyjen toteuttamista pohdittiin. Olen jättänyt nämä aiheet pois kyläkohtaisista listauksista.

1999 oli lisäksi puhetta mm. ystävyyskylien hankinnasta EU:n jäsenmaista ja EU –jäsenyyttä tavoittelevista maista, kylätoiminnan kummihenkilöistä kaupungin virkamiehistöstä ja luottamushenkilöistä, kylien kulttuurimaiseman vaalimisesta ja kunnostamisesta, Äänekosken kylien www-sivuista ja taidematkailukierroksesta Ääneseudulla. Kylätukihenkilöiden ja hankevetäjien koulutusta mietittiin, samoin yhteisen hankekoordinaattorin palkkaamista kaupungille. Samalla olisi syntynyt hankepankki, jossa olisivat olleet kaikki kaupungissa esille tulleet toteuttamiskelpoiset hankkeet.

Vuoden 2009 tilannetta katsottaessa Konginkankaalla kylähistoriikki on syntynyt Riihilahdes-
sa. Toisaalta Konginkankaan kirjan uudistettu painos on ilmestymässä ja se kattaa kaikki kylät. Kylätoimistoja ei syntynyt, palveluhakemisto on synnitetty nyt Konginkankaan kotisivujen myötä nettiin ja tonttipörssi on seuraavan vuoden suunnitelmissa eli yhä ajankohtainen aihe

Äänekoskella 18.12.2009
Outi Raatikainen

Kylätoimistojen/-talojen sisällöksi ideoitiin 1999 mm. seuraavaa:

- ATK –laitteistot, sähköposti-/internetyhteydet
- omat www -sivut yhteistyössä koulujen ja koululaisten kanssa
- laitteiden ja ohjelmistojen käyttökoulutuksen järjestäminen
- laitevuokraus kuten betonimylly, oksasilppuri, klapikone, venetraileri, kangaspuut, astiastot
- lasten ja vanhusten palvelu (kuljetuspalvelut, päiväkerhot jne.)
- kylän palveluesitteen päivittäminen
- kokoontumis- ja koulutustilat, kahvio
- tiedon levitys kyläläisille ja loma-asukkaille, viestien välitys kaupungille
- erilaisten tietojen keruu kyliltä myöhempiä suunnitelmia ja hankkeita varten
- erillisten hankkeiden käytännön työt
- talkoiden järjestelyt, talkooapu, yhteisten tapahtumien järjestely
- osajien tarjoamien ohjelmapalvelujen välitys
- kyläläisten valmistamien tuotteiden ja raaka-aineiden välitys
- asiamiespisteet: lääkekaappi, asiamiespostin palvelut, veikkauksen asiamiespalvelu, elintarvikekioski, maksullinen puhelin, kopiokone, suoramyyntipiste jne.
- loma-asukkaiden ympärivuotinen talonmiespalvelu, kiinteistönhoito, vartiointi, veneiden talvisäilytys ja –huolto jne.
- kylätoimikunnan sihteerin ja rahastonhoitajan tehtävät
- ATK –pohjainen tilinpito hankkeista ja kylätoimikunnan kirjanpito
- henkilön työllistäminen tehtävään yhdistelmätuella / työllistämistuella
- kyläluuta / kylän talkkari -ajattelu

Konginkankaan kylän suunnitelmat 2000 - 2006

Koska Konginkankaan kirkonkylällä ei ollut kylätoimikuntaa, tiedot antoi Kömin Kilta.

Hankeajatus	Toteutus	Muuta
Suoramyyntipiste kirkolle	Toteutettu 2009 (Kestibaari)	
Konginkankaan kanava	Ei toteutunut	Yhä ajankohtainen, muttei Konginkankaan käsissä
Satamien ja rantautumispaikkojen kehittäminen ja tehokkaampi käyttö	Viukari rakennettu ja kaupunki ylläpitää	Yhä ajankohtainen (ainakin Lintulahti)
Vuokramökkien yhteismarkkinointi, mökkien kartoitus	Äänekosken kaupungin nettisivuilla vain listaus	Yhä ajankohtainen
Loma-asukkaiden "talonmiespalvelut"	Ei toteutettu	Yhä ajankohtainen
Moottorikelkkareitistön hyödyntäminen, mm. maaseutuotteet myyntiin reitin varteen	Ei toteutettu; ei myöskään kelkkareittejä (uria on)	
Ulkomaisten yhteistyökumppaneiden etsiminen (muut lakkautetut kunnat)	Ei toteutettu	
Kevyen liikenteen väylä rantatietä Nelostielle	Suunniteltu, muttei toteutettu	Yhä ajankohtainen
Nopeusrajoitus Rantatielle 50 km/h	Toteutettu	

Kalaniemen kylän suunnitelmat 2000 - 2006

Hankeajatus	Toteutus	Muuta
Sillankorvantien sillan korottaminen ja tien parantaminen	Valmistui 2008	Tienhoitokunta tehnyt itse
Uimarannan kehittäminen	Tehty, mutta laavu palanut ja polku huono	Yhä ajankohtainen
Pomo-hankeiden loppuun saattaminen	Ok	
Asuntoja nuorille perheille	Ei toteutettu	Toivotaan
Pallokentän kunnostaminen	Ei toteutettu	Yhä ajankohtainen ja suunnitelmassa
Loma-asukkaiden hyödyntäminen, loma-asukastilaisuus		Yhteistoimintaa kaivataan

Laajarannan kylän suunnitelmat 2000 - 2006

Hankeajatus	Toteutus	Muuta
Taidekeskus ent. koululle: majoitus, kesäkahvila, näyttelyt, kurssit	Toteutui	Taidekeskus lopetettu, näyttelytoimintaa jatkaa uusi yrittäjä Laajan Galleriana
Luontopolku Taidekeskuksen yhteyteen	Ei toteutunut	
Näin on näreet –hanke: joulukuusien tuotanto ja välittäminen	Ei toteutunut	
Liimattalantien perusparannus ja päällystäminen		Perusparannusta tulossa, päällystys ei toteutune
Katuvalaistuksen jatkaminen	Ei toteutunut	
Uimarannan ja venesataman rakentaminen loppuun	Toteutui kyläyhdistyksen voimin	
Jätteiden lajittelupaikka yhdessä Mämmen kylän kanssa		Liimattalantie 1184
Asukkaita ja loma-asukkaita palveleva monialayritys (urakoinnit, huolto- ja aputehtävät)	Ei toteutunut	
Kartotetaan vanhusten kotipalvelun ja kuljetuspalvelun tarve	Ei toteutunut?	

Liimattalan kylän suunnitelmat 2000 - 2006

Hankeajatus	Toteutus	Muuta
Liimattalan Taidekodin ympäristön kulttuurimaisemointi	Ei toteutunut. Liimattalan taidekotisäätiön taide siirrettiin Äänekosken taidemuseolla ja rakennus myytiin yksityiselle.	Yläkerrassa kyläläisten kokoontumistilat ainakin vuoteen 2024 asti.
Taidekodin liiteriin kyläläisten verstastilat	Ei toteutunut	Yksityisomistuksessa
Nähtävyyksien kunnostaminen näyttökelpoisiksi, viitoituksen ja opastuksen parantaminen	Ei toteutunut	
Isojoen retkeilypolku	Ei toteutunut	
Liimattalantien peruskorjaus ja päällystäminen		Perusparannusta tulossa, päällystys ei toteudu
Valaistuksen laajentaminen		Yhä ajankohtainen.
Kevyenliikenteenväylä Liimattalantielle		Yhä ajankohtainen, kyläsuunnitelmassa.
Lainajvästön siirtäminen taidekodin yhteyteen	Ei toteutunut	Pyyrinlahden lainajvästöä ei ole saatu lakkautettua (vaatii kuulutusmenettelyn). Makasiinin mutka on edelleen vaarallinen paikka.
Lasten iltapäiväkerho entiselle postille	Ei toteutunut	Yksityinen vastuutaho vetäytyi hankkeesta
Liimattalan raviradan kunnostus	Toteutui Ala-Keiteleen Hevosystäväinseuran Leader-hankkeena	
Palveluhakemiston päivitys	Palveluhakemisto kuihtui	Uusi palveluhakemisto syntymässä nettiin
Kurssien järjestäminen	Ei toteutettu	Tarjonta kirkonkylällä
Käpykolon hyödyntäminen matkailussa	Toteutui lyhytaikaisesti	Nykyisin yksityiskotina
Kotimäen perinteisten uudenvuoden- ja juhannusjuhlien elvyttäminen	Toteutettiin muutaman kerran	Jäi kun ei ollut ihmistä, joka olisi ilmoitellut ja koordinoit. Kotimäen luontopolku yhä ajankohtainen.
Vanhan Häkkilä-Mämme -suolatie kunnostaminen	Ei toteutunut	Yhä Kömin Killan toiveissa
Nykyisten palvelujen, kuten kauppa ja kirjastoauto, säilyttäminen	Kauppa piti ovensa auki pitkään	Kirjastoauto toimii
Leikkikentän saattaminen valmiiksi 2002	Toteutunut	Leikkikenttä melkein valmis, aita vähän kesken kun talkooporukalta loppui into!

Räihän kylän suunnitelmat 2000 – 2006

Hankeajatus	Toteutus	Muuta
Kummihenkilö kaupungin viranhaltijoista	Ei toteutettu.	
Ent. koulun tilojen parantaminen	On toteutettu: pintaremonttia, wc:t, keittiö, astiasto, kangaspuut ym.	Koulu myyty 2008, tilat kylän käytössä ilman lämpöä ja sähköä.
Kuivakankaan tontit jakoon		Kaupunki ei ole myynyt tontteja, metsä on myyty.
Vesijohto Konginkankaan kirkolta ja Kalaniemeltä Räihään	On vesi ja viemäri koko kylällä	
Kevyenliikenteen väylä Konginkankaan kirkolta Räihään		Yhä ajankohtainen; asia odottaa Nelostien perusparannusta
Masonjoen venevalkama	Ei toteutettu	Yhteinen ranta ja kyläläisten vanha veneenpitopaikka.
Iisjoen virkistyskalastuskäyttö	Ei tietoa	
Neruniemen laavupaikka Soskonniemellä	Ei toteutettu?	
Ritakankaan mattolaituri, kaislikon poisto, uimarannan kunnostus ja viitoitus; laavu	Mattolaituri tehty ja ollut käytössä. Uimarannan kunnostusta tehty. Viitoituskin oli, mutta väärin sijoitettuna.	Mattolaituri poistettu matonpesukäytöstä ympäristösyin. Uimaranta ajankohtainen: opasteet, picknick-ryhmä ja mahdollisesti laavu.
Alikulku Esson kohdalle valtatielle E 75	Ei toteutunut	Ei voida toteuttaa vedenkorkeuden vuoksi.
Esson tyhjät tilat ja tuleva toiminta, esim. auto-korjaamo, videopaja, elintarvikekioski	Uusi yrittäjä löytynyt, Esso muuttunut Nesteeksi.	Toimii hyvin, palvelee myös elintarvikekioskina. Toimii myös paikallistuotteiden myymälänä.
Paikallisten tuotteiden myynti karavaanarialueella	On toteutettu lähinnä karavaanarien tapahtumien yhteydessä	Nykyään on puutetta tuottajista; myynnissä on ollut mm. mansikkaa ja perunaa
SFC Lintulahti: meluaita, jätelajittelu, vesihuolto ja viemäröinti	Meluaita toteutumatta. Jätelajittelu toteutunut. Vesihuolto ja viemäröinti toteutunut.	Meluaita odottaa Nelostien remonttia.